

หน้าที่ ๕

สรุปการวิจัยและขอเสนอแนะ

สรุปการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิผลการเรียนโน้นทั้กนี้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดสื่อการสอน กับการสอนโดยวิธีบรรยาย

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยค้างสมมติฐานไว้ว่า

สัมฤทธิผลทางการเรียนโน้นทั้กนี้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดสื่อการสอน และที่ได้รับการสอนโดยวิธีบรรยายแตกต่างกัน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

ก. เย็บสอน เพื่อวัดโน้นทั้กนี้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การห่วง เกษส่วน และรูปเรขาคณิต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้แล้ว จำนวน 3 ฉบับ ๆ ละ 20 ข้อ รวม 60 ข้อ เย็บสอนนี้มีความยากง่ายห่วง .39-.75, .28-.79 และ .33-.80 สำนวนจำแนก .27-.69, .28-.53, .25-.5 และค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง .84, .77 และ .82 ตามลำดับ

ข. ชุดสื่อการสอน เรื่อง การห่วง เกษส่วน และรูปเรขาคณิต จำนวน 3 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ ของจริง รูปภาพ การสาธิต การทดลอง เกม และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยพื้นฐานจากคู่มือการสอนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกระทรวง-

ศึกษาธิการ และผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อเติมความหมายและความสมดุลสื่อการสอนนี้ได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ และทดลองใช้แล้ว

ค. แผนการสอน ชื่อผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมปีที่ 2 ปีการศึกษา 2523 โรงเรียนพิบูลอุดมก์ สังกัดศูนย์นักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2 ห้อง เป็นนักเรียนชาย 27 คน นักเรียนหญิง 33 คน รวม 60 คน

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที่ ($t - test$) ของความแตกต่างระหว่างค่ามัธยมัลเควิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

- ก่อนทำการทดลองสอนในหัวเรียนฐานทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การตรวจ เทียบส่วนและรูปเรขาคณิต สำหรับชั้นประถมปีที่ 2 ด้วยการใช้สูตรสื่อการสอนและการบรรยาย นักเรียนในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีมโนทัศน์ฐานทางคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมั่นยำสำคัญ .01
- หลังจากการทดลองสอนในหัวเรียนฐานทางคณิตศาสตร์ เรื่องการตรวจ เทียบส่วนและรูปเรขาคณิตสำหรับชั้นประถมปีที่ 2 ด้วยการใช้สูตรสื่อการสอนและการบรรยายแล้ว นักเรียนในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีมโนทัศน์ฐานทางคณิตศาสตร์แตกต่างกัน ที่ระดับความมั่นยำสำคัญ .01 กล่าวคือ นักเรียนในกลุ่มทดลองชื่อสอนโดยใช้สูตรสื่อการสอน มีมโนทัศน์ฐานทางคณิตศาสตร์ที่กว้าง นักเรียนในกลุ่มควบคุมชื่อสอนโดยการบรรยาย

อภิปรายผลการวิจัย

- ก่อนทำการทดลองสอน ในหัวเรียนฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกันที่ระดับความมั่นยำสำคัญ .01 ทั้งนี้เนื่องจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรนั้น ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีค่ามัธยมัลเควิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ใกล้เคียง

กันจากคะแนนการทดสอบคณิตศาสตร์ภาคต้นและภาคปลายปีการศึกษา 2522 ซึ่งกลุ่มโรงเรียนได้จัดทำขึ้น

2. หลังทำการทดลองสอน โน้ตที่เก็บพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 กล่าวคือนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดสื่อการสอน มีมโนทัศน์พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีบรรยาย จากเหตุผลดังนี้

2.1 ในเรื่องการตัว จุดมุ่งหมายของการสอนส่วนใหญ่เน้นเรื่องของการปฏิบัติ ซึ่งถูกลงมือทำจริง ๆ ดังนั้นการสอนด้วยการบรรยาย ไม่ได้ให้ผู้เขียนได้ปฏิบัติค่วยตนเอง จึงเป็นสาเหตุสำคัญทำให้การสร้างมโนทัศน์ในเรื่องนี้เป็นไปได้โดยยาก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ สนอง เกรือมาก ซึ่งพบว่า "นักเรียนตอบผิดมากที่สุดในเรื่องของการตัว"¹ นอกจากนี้เกี่ยวกับการสร้างมโนทัศน์พื้นฐานทางคณิตศาสตร์นี้ บิก (Biggs) ได้ให้ขอคิดเห็นสรุปไว้ว่า เด็กอาจจะเรียนรู้มโนทัศน์พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ได้ช้ากว่าที่เราคาดการณ์ แต่เด็กจะเรียนรู้ได้เร็ว เมื่อเข้าใจลงมือทำกิจกรรมนี้ ๆ ค่วยตัวของเขามาก ต้องการสอนจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญในการสร้างมโนทัศน์ในเรื่องนี้ เพราะนักเรียนได้มีโอกาสเห็นเครื่องตัวจริง ๆ และได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ค่วย

¹ สนอง เกรือมาก, "ผลลัพธ์ทางการเรียนกลุ่มหัวใจวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ซึ่งเรียนจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับร่าง ครั้งที่ 1," (ปริญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยประสานมิตร, 2520), หน้า 92.

² E.E. Biggs, Research in Children's Method of Learning in Kennedy, Leonard M.. Experience for Teaching Children Mathematics. (Belmont), California : Wadsworth Publishing Company, Inc.), pp. 14-15.
อ้างถึงใน บุญลือ ชัยชัย, "มุ่งหมายการสอนคณิตศาสตร์..." หน้า 10.

คนเอง ทำให้บัดนักเรียนกลุ่มทดลองมีโน้ตทัศน์เรื่องการตรวจสอบคือว่าก่อความคุณ ซึ่งใช้การบรรยายในเรื่องการตรวจสอบนี้ถ้าบัดนักเรียนไม่เคยเห็นของจริงมาก่อน การสร้างโน้ตทัศน์จากการบรรยายเพียงอย่างเดียว อาจมีโน้ตทัศน์ที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยเฉพาะมโน้ตทัศน์ในเรื่องของการเปรียบเทียบ ความรู้ของภายนอกต่าง ๆ หรือวิธีการตรวจสอบที่ถูกวิธี ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการเรียน เรื่องนี้ บัดนักเรียนที่เรียนโดยใช้การบรรยายอาจจะต้องใช้ความจำเป็นส่วนใหญ่ เมื่อมีสิ่งที่จะต้องจำมากขึ้น บัดนักเรียนจะเกิดภาวะการจำที่สับสน และทำให้มีโน้ตทัศน์ในเรื่องนี้ไม่ดีเท่าที่ควร การได้เรียนของจริง ลงมือปฏิบัติจริงจากสูตรถือการสอนดี ทำให้บัดนักเรียนมีโน้ตทัศน์ที่ดีกว่า

2.2 ในเรื่องเศษส่วน ซึ่งเป็นเรื่องใหม่สำหรับบัดนักเรียนชั้นประถมปีที่ 2 ซึ่งแต่เดิม กำหนดให้เรียนในชั้นประถมปีที่ 5 เพราะ "เศษส่วน เป็นนามธรรม การนำเอาสิ่งที่เป็นนามธรรม มาใช้กับเด็ก ๆ นั้น เด็กไม่สามารถจะมองเห็นได้"¹ "การสร้างโน้ตทัศน์เกี่ยวกับเศษส่วนจึง เป็นเรื่องยากสำหรับเด็ก"² "วิธีที่จะช่วยได้ คือ ต้องพยายามทำสิ่งที่เป็นนามธรรมนั้นให้เป็นรูป ธรรมเล็ก ๆ ก่อน"³ ซึ่งความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับผลการร่วมงานวิจัยเกี่ยวกับการบากและการ คุณเศษส่วนของ โธมัส (Thomas) ซึ่งพบว่า "การเรียนการสอนเศษส่วนเป็นเรื่องยากสำหรับ

¹ Ethel Gunderson, "Fractions Seven Year Old Use Them," The Arithmetic Teacher 5 (November 1958), p. 233.

² Glenadine E. Gibb, Phillip S. Jones and Charlotte Junge, "Number and Operation," The Growth of Mathematical Ideas. N.C.T.M., Twenty Fourth Yearbook (Washington D.C. : 1959), p. 91. อ้างอิงใน ไฟล์ เพศศรี, "การทดลองสอนเรื่องเศษส่วนในชั้นประถมปีที่ 2 ตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับ ร่างครั้งที่ 1)" (บริษัทพิพิธ์การศึกษาแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยคริสต์วิทยา ประจำปี พ.ศ. 2522), หน้า 19.

³ Ethel Gunderson, Ibid.

เดี๋ยกระดับประดิษฐ์ก็จะ เหราเดี๋ยวก็จะเกิดมโนทัศน์ที่ลับสน ... การเรียนการสอน เกี่ยวกับโน้aid ผลดีนี้ควรจะให้ความสัมพันธ์กับระหว่างขบวนการเรียนการสอนกับการพัฒนามโนทัศน์ ซึ่งการพัฒนามโนทัศน์นี้จะต้องเน้นการปฏิบัติที่ต้องใช้รูปธรรมให้มากที่สุด"¹ งานวิจัยเหล่านี้สนับสนุนผลการวิจัยของผู้วิจัย ที่ว่า การสอนด้วยชุดสื่อการสอน สามารถสร้างโน้aid เรื่อง เกี่ยวกับ การสอน ด้วยการบรรยาย ทั้งนี้ เพราะชุดสื่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย ของจริง เทคนิค และ กิจกรรม多方 ที่สามารถเปลี่ยนลิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นลิ่งที่เป็นรูปธรรมได้เป็นอย่างดี

2.3 ในเรื่องรูปเรขาคณิต จากการวิเคราะห์แบบสอบถามเรื่อง รูปเรขาคณิตพบว่า นักเรียนในกลุ่มความคุ้มและกลุ่มทดลอง สามารถทำแบบสอบถามซึ่งเป็นคุณูปนิยม เกี่ยวกับการจำแนกรูปเรขาคณิตที่เป็นวงกลม วงรี สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ได้ใกล้เคียงกัน แต่จะทำแบบสอบถามแตกต่างกัน ในเรื่องของการจำแนกรูปทรงเรขาคณิต ทั้งนี้อาจเนื่องจากคุณูปนิยมในการเรียนเรื่องรูปเรขาคณิตของชั้นประถมที่ 2 นั้น ให้เรียนเขียงแต่จำแนกรูปเรขาคณิต สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม วงรี รูปทรงสามเหลี่ยม รูปทรงสี่เหลี่ยม ทรงกลม และทรงรี เท่านั้น ซึ่งการจำแนกรูปเรขาคณิตนั้น, นักเรียนส่วนใหญ่จะมีโน้aid ในลิ่ง เหล่านี้อยู่ก่อนหน้าเรียนเรื่องนี้แล้ว ทั้งนี้เพราะนักเรียนสามารถพบรูปในชีวิตรประจำวันอยู่เสมอ ส่วนในเรื่องรูปทรงเรขาคณิตนั้น นักเรียนอาจจะไม่เข้าใจในเรื่อง ความแตกต่างระหว่างรูปและรูปทรงคือ ประกอบกับในเรื่องของรูปทรงนั้น มีรูปนาฬิกา 3 ก็อเรื่อง ของความหมายมาเข้ามาเกี่ยวซึ่งกัน นักเรียนกลุ่มความคุ้มซึ่งใช้การบรรยาย อาจมองเห็นความแตกต่าง ในเรื่องนี้ไม่ชัดเจนนัก จึงทำให้มโนทัศน์ในเรื่องน้อยกว่านักเรียนในกลุ่มทดลอง ซึ่งได้เรียนจากของจริง มีโอกาสสัมผัส และสั่งเกตความแตกต่างระหว่าง รูป และรูปทรง อย่างใกล้ชิด การสร้างมโนทัศน์เรื่องนี้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มความคุ้ม จึงแตกต่างกันค่อนข้างมาก เมื่อคุณภาพค่าเฉลี่ยหลังจากการทดลองสอนแล้ว

¹ Carpenter P. Thomas, "Using Research in Teaching," The Arithmetic Teacher 6 (February 1976) : 141.

2.4 เมื่อพิจารณาคำมั่นสั่นโดยเดียวจากตารางที่ 10 หน้า 43 พบว่า คำมั่นสั่นโดยเดียวของครุภัณฑ์การสอนก่อนเรียนกลุ่มควบคุม ทุกระดับ สูงกว่าครุภัณฑ์การสอนหลังเรียนแล้ว ปรากฏว่า คำมั่นสั่นโดยเดียวของครุภัณฑ์การสอนก่อนเรียนกลุ่มควบคุมสูงกว่า ครุภัณฑ์การสอนอย่างมาก หลังจากหัดสอนคำศัพท์ภาษาไทยที่ระดับ .01 โดยการหัดสอนที่ใช้สูตรลักษณะการสอนสามารถสอนในห้องเรียนได้ดีกว่า การสร้างมโนทัศน์ในห้องเรียนสูงทางคณิตศาสตร์ด้วยวิธีสอนทั้ง 2 วิธีนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการหัดสอนที่ใช้สูตรลักษณะการสอนสามารถสอนในห้องเรียนสูงทางคณิตศาสตร์ได้ดีกว่าการสอนหัดสอนที่ใช้การบรรยาย มีผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น สุเทพ จันทรสมศักดิ์ ได้ให้อภิปรายและเสนอแนะการสอนคณิตศาสตร์สำหรับชั้นมัธยมศึกษาไว้ตอนนี้น่วงว่า "การสอนควรเริ่มจากวัตถุสิ่งของที่ลับตาด้วย และประสบการณ์จริง ๆ เป็นพื้นฐานนักเรียนจะเข้าใจคณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง เช่น การสอน เรื่อง ปั่ง ดาว หัด ให้เด็กได้ปั่ง ดาว หัด จริง ๆ"¹ มีสุมิตร ฤทธากร ได้ให้หลักเกณฑ์การสอนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาไว้ในหนังสือเดียวกัน คือ "ให้เด็กได้เรียนจากประสบการณ์ตรง เรียนจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม ไปหาสิ่งที่เป็นนามธรรม โดยการฝึกให้คิดมาก ๆ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีมือถือ 3 ชิ้น คือ ชิ้นแรกใช้ของจริงประกอบการสอน ชิ้นที่สอง ใช้ของจำลองและรูปภาพเป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนเมื่อใช้มองจริงไม่ได้ และชิ้นที่สามใช้สัญลักษณ์ และตัวเลขเป็นใบในลักษณะของนามธรรม ใช้หลังจากที่เด็กได้เข้าใจในรูปธรรมแล้ว ... กิจกรรมประกอบการสอนมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การสอนบรรลุเป้าหมายได้ดี และรวดเร็วยิ่งขึ้น"²

¹ สุเทพ จันทรสมศักดิ์, "ขอคิดเห็นเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาในปัจจุบัน," ประชาธิรัฐ 26 (มกราคม 2520), หน้า 14.

² สุมิตร ฤทธากร และคณะ, กระบวนการเรียนรู้แบบประเมินผลโรงเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช 2519), หน้า 64.

๔ นอกจากนี้ ดไวท์ (Dwight) ได้ให้อาเนกชนิดในการสอนคณิตศาสตร์ วิธีสอนสูญผล การวิจัยของผู้วิจัยไว้วอนหนึ่งว่า

การสอนจะไม่มีโอกาสประสูตความสำเร็จตามอุดมุ่งหมายของคณิตศาสตร์ได้เลย หากผู้เรียน เรียนโดยการนั่งฟัง หรือเฝ้าอุกรืออิบาย การทำกิจกรรมที่ครูทำให้แทนนั้น นักเรียนจะคงความในกิจกรรมการสอนของครู การจัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ จะมีผลของการเรียนการสอนคณิตศาสตร์มาก¹

ผลการวิจัยและขอเสนอแนะของนักการศึกษาทางฯ ๑ สูญเสียให้เห็นความสำคัญในการใช้สื่อการสอนเพื่อสร้างมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง

๔ อารยธรรม

ขอเสนอแนะในด้านการเรียนการสอน

๑. ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรได้ตรัษฎ์นักเรียนความสำคัญ และส่งเสริมการใช้สื่อการสอนให้มากยิ่น ด้วยการศึกษาหาเทคนิคการสอน การใช้อุปกรณ์ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หลากหลาย ๆ อย่างประกอบกันให้เหมาะสมกับบทเรียนแต่ละเรื่อง โดยเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นนามธรรมมากแก่การเข้าใจนั้น มีผลการวิจัยการสำรวจปัญหาการสอนคณิตศาสตร์ของครูโรงเรียนประถมศึกษา เชต ๓, ๕, ๖ และ ๗ ในเรื่องวิธีสอน กิจกรรม และอุปกรณ์ ของ บุญลือ ชัยสวัสดิ์² สมยศ วิวัฒนป][]³ และบังอาจ บำรุงศรี⁴ พบว่าครูคณิตศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนด้วยการอธิบายตัวอย่างแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดถึงร้อยละ 85.55, 80.00 และ 88.65 ส่วนในเรื่องการใช้

¹ Leslie A. Dwight Modern Mathematics in the Elementary School Teacher. (New York : Rinehart and Winston, 1966), p. 13.

² บุญลือ ชัยสวัสดิ์, "ปัญหาการสอนคณิตศาสตร์...", หน้า 118.

³ สมยศ วิวัฒนป][]³, "การสำรวจปัญหาการสอนคณิตศาสตร์...", หน้า 108.

⁴ บังอาจ บำรุงศรี, "ปัญหาการสอนคณิตศาสตร์...", หน้า 113.

ดูผลกระทบอย่างส่งท้ายกบที่เรียนที่ควรจะใช้ มีจำนวนครูที่ใช้เนี้ยงร้อยละ 19.14, 17.25 และ 19.76 ตามลำดับ นอกจากนี้การที่ครูปฏิเศษศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนด้วยการอธิบายตัวอย่างแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดนี้ ยังมีผลการวิจัยของ วิชญ วนะสินธ์¹ พบว่า มีครูที่สอนวิธีนี้ถึงร้อยละ 85.22 ค่าย จึงเห็นได้ว่าครูปฏิเศษศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนด้วยการอธิบายตัวอย่างและทำแบบฝึกหัดเพียงอย่างเดียว และยังไม่ได้ให้ความสำคัญของการใช้สื่อการสอนมากนัก ทั้ง ๆ ที่สื่อการสอนสามารถลดบัญชาต่าง ๆ ในคำสอนครูปฏิเศษศาสตร์ได้มาก จึงสมควรที่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาจะให้ความสำคัญ สนับสนุน และส่งเสริมในเรื่องนี้ให้มาก อันจะเป็นผลทำให้การเรียนการสอน คณิตศาสตร์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ควรมีการเบิกบานให้กับการอบรมเทคนิคการจัดกิจกรรม การสร้าง และการใช้สื่อการสอน รวมทั้งการจัดให้มีครูมือครูที่จะแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการสอนและการใช้สื่อการสอนเพื่อเสริม เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอน ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีมาตรฐานคือ เพราะจากการวิจัยของ บุญลือ ชัยวัฒ สมยศ วิวัฒนประเสริฐ วิชญ วนะสินธ์ และบังอาจ บำรุงกรี พบว่า สาเหตุสำคัญของการหนีที่ครูปฏิเศษศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้วิธีสอน กิจกรรม และอุปกรณ์ในการสอน คือขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จึงควรจัดให้มีบริการดังกล่าว

3. ควรส่งเสริมให้มีการสร้าง การใช้ และการเก็บรักษาสื่อการสอนต่อๆ ไป โดยจัดเป็นมุมคณิตศาสตร์หรือห้องคณิตศาสตร์โดยเฉพาะ และอาจขยายต่อไปในลักษณะของศูนย์บริการ สื่อการสอน ซึ่งสามารถให้คำแนะนำ รวมทั้งให้บริการยืมสื่อการสอนหมุนเวียนไว้ในระหว่างครูผู้สอน ค่ายกัน อันจะเป็นการอ่านวิถีความลับของ ลักษณะงานของครูผู้สอน อีกทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาสาเหตุ ลักษณะการหนีที่ครูไม่ใช้สื่อการสอน คือขาดงบประมาณในการจัดทำสื่อการสอน และไม่มีเวลาในการจัดทำ นอกจากนี้ยังควรได้มีการสนับสนุนการนำรัพยากรหรือสิ่งที่มีอยู่ในบูรณาภรณ์มาใช้ให้เป็นประโยชน์

¹ วิชญ วนะสินธ์, "การสำรวจปัญหาการสอนคณิตศาสตร์...", หน้า 107.

ขอเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรวิจัยการสอนมโนทัศน์พื้นฐานทางคณิตศาสตร์เรื่องอื่น ๆ ต่อไป โดยเพิ่มเนื้อหาและเวลาให้มากขึ้น นอกรากนั้นควรจะได้ทำการเปรียบเทียบพัฒนาการการเรียนรู้มโนทัศน์พื้นฐานทางคณิตศาสตร์จากตามแบบทดสอบก่อนและหลังทำการสอน พร้อมทั้งเปรียบเทียบความติดหนูโดยทั่วไปของเวลา แล้วนำแบบสอบถามไปสอบถามครุกรังหนึ่ง เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เห็นถึงคุณค่าของการใช้สื่อการสอน อันจะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน
2. ควรวิจัยการสอนมโนทัศน์ ด้วยการใช้สื่อการสอนกับวิชาและราชคัมภีร์ต่าง ๆ

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**